

Valfriheten inom äldreomsorgen har ett pris

Kommunens egen förvaltning har i en tjänsteskrivelse varnat för att upphandlingen av platser i särskilda boenden kan leda till avsevärt högre kostnader.

"Vid införande av valfrihet inom samtliga särskilda boenden som ingår i ramavtal samt de som bedrivs i egen regi kan den största ekonomiska konsekvensen uppstå om ett boende i egen regi står med tomma lägenheter eller behöver läggas ner. Har ett särskilt boende i egen regi enstaka tomma lägenheter uppstår svårigheter med att anpassa personaltäteten. Vid en minskad beläggning om ca 20 procent beräknas Sigtuna kommun få ett underskott om ca 8 miljoner kronor och vid en minskad beläggning om ca 60 procent beräknas ett underskott om ca 24 miljoner kronor."

Kommunens förvaltning konstaterar att de administrativa kostnaderna kommer att öka. I samma tjänsteskrivelse står det:

"Valfrihet med samtliga särskilda boenden som ingår i ramavtal tillsammans med egen regi innebär ökade administrativa kostnader genom att mer resurser kommer att krävas till biståndsbedömning, uppföljning, kontroll och samordning av platser."

Följden av de ökade kostnaderna blir allt hårdare sparkrav i kommunens egen verksamhet.

Valfrihet garanterar inte kvalitet

M och KD skriver att valfrihet inom äldreomsorgen är en fråga om kvalitet. Studier visar dock att en kommuns möjlighet att påverka omsorgens kvalitet minskar när privat omsorg upphandlas (se exempelvis Linda Mobergs avhandling "Marketization of Swedish eldercare", Uppsala universitet, 2017). I stället för att använda resurserna till att öka kvaliteten i omsorg i egen regi läggs de på att kontrollera och samordna utförarnas verksamhet, med begränsad möjlighet att påverka kvaliteten. Om valfrihet är en fråga om kvalitet, varför skriver då en anställd i ett omsorgsbolag följande om hemtjänsten i en insändare till märsta.nu ("Två år som anställd inom hemtjänsten", 26 juli 2022)?

"Det har nu gått över två år sedan privata bolagen tog över och aldrig någonsin har det varit så dålig arbetsmiljö, kvalitét, kontinuitet, säkerhet eller kunskap hos personalen."

Ska våra äldre behöva flytta från kommunen?

Upphandlingarna försvårar förutsättningarna för en långsiktig planering av äldre vården. Enligt kommunens egna prognoser kommer det att bli brist på platser på kommunens äldreboenden redan inom några år. Kommunens egna lokaler börjar dessutom bli gamla och slitna. Planeringen för att möta det ökade behovet går alldeles för långsamt. Av de nu upphandlade boendena ligger bara ett (1) i kommunen. Detta är en kortsiktig och dyr lösning. Istället borde vi tänka långsiktigt och bygga nya boenden i trivsamma miljöer i vår egen kommun.

Erik Glans, ersättare i Äldre- och omsorgsnämnden, Miljöpartiet de gröna